

MÅLOPPNÅELSE HANDLINGSPLAN FOR ACTIS

20222024

Politisk og organisatorisk regnskap

Politiske mål:

Oppnåelse av de politiske målene må vurderes ut fra en total innsats av vårt arbeid målrettet med å bygge relasjoner og nettverk på tvers av partier, organisasjoner og forskningsmiljøer. Mange saksfelt krever langsiktig påvirkningsarbeid utover én kongressperiode. Sekretariatet har prioritert å bygge og vedlikeholde relasjoner med bredden av partiene på ulike saksområder.

De prioriterte sakene siden kongress har vært:

- Rammevilkår for ideelle rusbehandlingsinstitusjoner
- Krisesenter for kvinner i aktiv rus
- Regulering av lootbokser
- Innspill til forebyggings og behandlingsreformen som har blitt forsinket(!)
- Ungdom og rusforebygging, mangel på avdekking og minstestandard for oppfølging
- Innholdsmarkering av alkohol, kostholdsråd og overtredelsesgebyr
- Spilleavhengighet som en folkehelseutfordring; inkludering av spill i tilskuddsordning,
- Ettervern og mobilisere en allianse på tvers av rusfeltet

Vurdering av måloppnåelse:

- Innsats mot lokale partipolitiske programprosesser og lokalvalgkampen i 2023. Sekretariatet har prioritert saksfeltet ungdom og forebygging, vi har utarbeidet en egen nettside med tips til medlemsorganisasjonene for å sette politikk på agendaene. I tillegg har vi sendt over politiske innspill til alle fylkeskontorer med generelle innspill til lokale ruspolitiske saker.
- Innspill til alle programkomiteene inn mot stortingsvalget forberedelser til de første innspillsrundene i partiprogramprosessene for stortingsvalgperioden 2025.
- Påvirkningsarbeid i forbindelse med forebyggings- og behandlingsreformen.
- Mange ulike møter med relevante fagmiljøer, stortings- og partipolitikere, representanter for regjeringer.

Vurdering av måloppnåelse Forebygging er jobb nummer én:

Situasjonen på forebyggingsområdet er krevende, og vi vet ikke når forebyggings- og behandlingsreformen kommer i skrivende stund.

Politisk mål overordnet	Politisk sak prioritert	Vurdering av måloppnåelse
Rusforebyggingen i Norge er styrket	<p>Forebyggings – og behandlingreformen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Minstestandard for oppfølging av ungdom 2. løse utfordringene med at ungdom ikke fanges opp 3. Nasjonalt program for rusopplæring 4. fortsatt mål om å redusere rusbruken i samfunnet(!) 5. Ideelle må være viktige tilbydere i rusomsorgen og sikres gode rammevilkår 6. Ettervern 	<p>Reformen er utsatt. Trolig kommer den først andre halvdel av 2024. Vi har jobbet mye med å vise til at situasjonen med at ungdom ikke fanges opp er uholdbar, samtidig også peke på hvordan vi kan sikre mer enhetlig og likeverdig oppfølging over hele landet.</p> <p>I tillegg har vi løftet rollen til ideell sektor i behandling og i forebygging.</p> <p>Og ettervern som må på plass dersom vi skal lykkes.</p>
Økt kunnskap om rusmidler og pengespill og konsekvensene av bruk både direkte og indirekte.	Spilleavhengighet som en folkehelseutfordring i arbeidet med folkehelsemeldingen	Vi har arbeidet over tid med å få spilleavhengighet inkludert som en folkehelseutfordring, og dette er inkludert i den nye folkehelsemeldingen. Tilskuddsordningen som gjelder for oss inkluderer nå også spill. Dialogmøte mellom org, HOD og KUD. Vi har utarbeidet rapport om erfaringene av legalisering i USA og Canada som er et viktig kunnskapsgrunnlag – (også får HOD og HDIR).
Færre skader og problemer knyttet til alkohol, narkotika og pengespill gjennom restriksjoner i alkoholloven, opprettholdelse av forbudet mot narkotika	<ol style="list-style-type: none"> 1. Overtredelsesgebyr for alkoholreklame i sosiale medier 2. Mål om at H fortsatt skal være for enerettsmodellen 3. Opprettholdelse av alkoholreklame 	<p>Forskriftsfesting av overtredelsesgebyret har vært på høring.</p> <p>HDIR har fått i oppdrag å lage forslag til helseadvarsler</p>

og enerettsmodellen for pengespill	4. Innholds – og helsemerking av alkohol	Vi har jobbet i møte med H for å fremsnakke enerettsmodellen
------------------------------------	--	--

Vurdering av måloppnåelse mangfoldig behandlingstilbud og ettervern:

Actis er svært bekymret for behandlingssituasjonen og tilbudet i rusomsorgen etter anbudsrunderen er ferdig i Helse Sør-Øst. Vi har jobbet mye for å løfte saken både politisk og i media, men det har vært svært krevende og vanskelige å få forståelse før det virkelige har blitt en utfordring og saken har kommet så langt som den har. Sekretariatet vurderer at vårt gjentatte budskap om utfordringene har bidratt til at opposisjonen på Stortinget har fremmet et dokument 8-forslag for å sikre et mer mangfoldig rusbehandlingstilbud, men vi vet lite om hvordan situasjonen vil bli i praksis. Det området vil fortsatt vil være viktig.

Actis har gjennom mange år jobbet med å sikre at personer i aktiv rus for et krisesentertilbud som ivaretar rettssikkerheten deres. I denne perioden har vi fått SV fremmet et dokument 8-forslag og vi venter på ny krisesenterlov. Med rapportlansering og et bra gjennomført frokostmøte på området har vi forventninger til at vi vil se mer resultater etter behandling av ny krisesenterlov i stortinget høsten 2024.

Politisk mål overordnet	Politisk sak prioritert	Vurdering av måloppnåelse
Mangfoldig behandling og lovfestet ettervern:	Rammevilkår og konsekvenser av anbudsrunderen spesielt 6 krav til ettervern i samarbeid med andre org på rusfeltet.	Vi opplever at «alle» er for å sikre ideelle tilbud i taler og møter, men ikke at dette ikke når praktisk politikk og helseforetakene. Vi har hatt dialog med flere aktører, men dette er en krevende sak og vi er bekymret for resultatene av anbudsrunderen. Dok 8. forslaget fra opposisjonen kan forhåpentligvis bidra med noe. I tillegg har Regjeringen viet deler av Nasjonal helse- og samhandlingsplan til å omtale ideelle aktører.
Behandlingstilbudet for personer med rusavhengighet møter ulike behov, sikrer oppfølging og langsiktig ettervern der rusfrihet er mulig.	Lovfestet rett til ettervern og definisjon av hva ettervern skal inneholde Ideelle behandlingstilbud skal ha grunnlag for videre drift etter	Vi har jobbet både i møter og med mediasaker for å løfte problemstillingene og bekymringene knyttet til ideell sektor og spesielt i anbudsrunderen i Helse Sør-Øst. Vi har hatt møter

	anbudsrunden i helse-sørøst	med relevante aktører om ettervern. Nasjonal helse- og samhandlingsreform tilrettelegger for å bruke helsefellesskapene til å skape bedre overgang mellom spesialisthelsetjenestene og kommunen, og det er også signaler om at ettervern blir sentralt i forebyggings- og behandlingsreformen.
Bedre lavterskel og skadereducerende helsehjelp til personer med en rusavhengighet.	Krisesenter tilbud for personer i aktiv rus	SV har fremmet rep-forslag i vår som actis har levert. Noen forslag fikk flertall. Vi venter på ny krisesenterlov som er forventet først høsten 2024.
Gode og langsiktige rammebetingelser for ideelle aktører i rusomsorgen.	Sikre videre drift for aktører etter anbudsrunden i helse Sør-Øst	Vi jobber for å øke forståelsen av hvordan man kan sikre politisk styring i større grad for å gjennomføre alle festtaler i praksis.

Vurdering av måloppnåelse spilleavhengighet:

Pengespillpolitikken har i perioden blitt konsolidert gjennom fastsettelse av pengespillforskrift og forslag om innføring av DNS-blokkering som denne våren er til behandling i Stortinget. Pengespill er omtalt som en folkehelseutfordring i Folkehelsemeldingen. Enerettsmodellen er per dags dato styrket, men det er et arbeid som må pågå også fremover for å sikre at Norge fortsetter å styre i tråd med det rammeverket vi har i dag.

Blå Kors har tatt over fjernbasert behandling og hjelpelinjen hvilket er bra for å bygge et sterkere kompetansefelt på området. Regulering av pengespillelementer er fortsatt en utfordring der byråkratiet i kulturdepartementet er kritisk.

Politisk mål overordnet	Politisk sak prioritert	Vurdering av måloppnåelse
Spilleavhengighet må anerkjennes som en folkehelseutfordring:		Presisert i den nye folkehelsemeldingen, men under «andre levekår»
Regulering av pengespillelementer i e-sport og dataspill	Regulering av lootbokser	Løftet i møte med KLD, Høyre og andre. Spilt inn til BFD. Her vil vi legge

		mer trykk for å få dette på plass
Enerettsmodellen for pengespill er styrket	DNS-blokkering	Vedtatt av Stortinget 19. mars 2024
Utvidet behandlingstilbud for spillavhengighet		Fjernbasert behandling og Hjelpelinjen er videreført.

- Krisesenter for kvinner i aktiv rus blir et reelt tilbud - starte med opptrapping i de største byene: representantforslag fra SV er et skritt i riktig retning, venter på endringer i krisesenterloven høsten 2024
- Opptrapping av rusmestringsenheter i fengsel – i budsjettssamarbeid med SV ble kvinnefengslene prioritert
- Økt kunnskap om risikoene ved bruk av narkotika og opprettholdelse av narkotika som ulovlig i Norge- lansering av cannabis rapporten vår i februar. Vi har også laget en egen strategi for hvordan vi skal jobbe med og reagere/avvente i diskusjonen om legalisering som stadig dukker opp.

Vurdering av måloppnåelse for anerkjennelse av frivillige og ideelle aktører

Sekretariat har løftet frivillig og ideell sektors betydning på rusfeltet i mange sammenhenger og arrangert møteplasser internt for å skape bedre grunnlag for samarbeid på tvers av organisasjonene.

Politisk mål overordnet	Politisk sak prioritert	Vurdering av måloppnåelse
Et godt og bredt samarbeid med og blant medlemsorganisasjonene og med andre frivillige organisasjoner	<ul style="list-style-type: none"> - Anbudsrunde ideelle - Regelstyrt momskompensasjonsordning - Behovet for frivillig og ideell sektor ved gjennomføring av Forebyggings- og behandlingsreformen 	<ul style="list-style-type: none"> - Opprettet bruker og pårørendenettverk (lav oppslutning fra medlemmene) - Oppmerksomhet rundt anbudsrunde og dok.8. forslag i Stortinget - Deltakelse på arrangementer i regi av medlemmene - Opprettelse av ledernetverk
Medlemsorganisasjonene interesser og rammevilkår for	Rammevilkår gjennom tilskuddsordninger og endringene som har skapt uro	<ul style="list-style-type: none"> - Flerårige tilskudd - Spilleavhengighet inkluderer i

frivillig sektor er synliggjort		tilskuddsordning en som Actis søker på(slik at man ikke konkurrerer med medlemsorg på andre ordninger)
---------------------------------	--	--

Strategiske mål

Alliansebygger – nasjonalt og internasjonalt

Actis har jobbet for å være en viktig sentral aktør på vegne av frivillige og ideelle organisasjoner på rusfeltet. Vi har bygget nettverk, fulgt politiske prosesser tett, jobbet målrettet med å sette våre saker på dagsorden og arbeidet strategisk for å få gjennomslag for våre synspunkter og forslag.

Actis har fortsatt å bygge allianser med fagmiljøer, organisasjoner og sentrale enkeltpersoner for å løfte viktige spørsmål og få fram gode løsninger. Actis har i perioden inngått allianser og samarbeid for å løfte viktige saker blant annet ettervern og ideelles rammevilkår.

Vurdering av måloppnåelse:

Actis har styrket kontakten med flere partier gjennom flere møtepunkter og formell og uformell dialog, blant annet gjennom møter, arrangere egne møter og frokostseminaret og gjennom deltakelse på Arendalsuka og andre arrangementer.

Vi samarbeider bredt med andre organisasjoner på både alkohol og narkotika og særlig pengespill.

Målet om bedre kontakt med de politiske ungdomspartiene er ikke gjennomført, men sekretariatet jobber med konkrete planer for dette.

Vurdering av måloppnåelse:

Actis har gjennom perioden vært en sterk stemme i det internasjonale arbeidet gjennom deltakelse på mange arenaer. Actis har deltatt i Eurocare, Eurad, European Gambling Harm Preventing Network, SAFF, Drug Policy Futures, NordAN, EUs Civil Society Forum on Drugs og Vienna NGO Committee on Drugs.

I 2023 holdt internasjonal leder et innlegg om historien bak reklameforbudet i Norge på Global Alcohol Policy Alliances møte i Cape Town. På nordisk nivå, i NordAN, har vi jobbet med om alkoholmonopolene. NordAN har etablert et narkotikapolitisk forum og at vi har et uformelt europeisk forum om den narkotikapolitiske utviklingen. Vi har også et prosjekt sammen med IOGT NTO og Narkotikapolitisk Center i Sverige som skal følge utviklingen på legalisering i flere europeiske land (bl.a Tyskland, NL, Portugal, Sveits, Tsjekkia, Spania, UK). Eurocare koordinerer et 'tverrsektorielt' prosjekt om 'kommersielle helsedeterminanter' på tobakk-, alkohol og ernæringsområdene. Her vil vi knytte an mot det store Joint Action prosjektet på ikkesmittsomme sykdommer som koordineres av Helsedirektoratet i Norge.

Kunnskapsformidler

Actis har gjennom perioden vært en kilde til kunnskapsbaserte tiltak for offentlig sektor, politikere og media og en premissleverandør for debatten.

Vurdering av måloppnåelse:

- Vi har utgitt tre rapporter i perioden: Én om erfaring med legalisering i USA, én om erfaringer med lisensmodell i Sverige og én om krisesenter til personer i aktiv rus. I tillegg har vi bestilt en rapport fra Oslo Economics om pengespill som lanseres våren 2024.
- Vi hadde ca. 300 deltakere (inkl digitale) på Desemberkonferansen 2023
- Vi hadde en egen jubileumskonferanse i juni om ungdom der vi nådde til ca 230 personer.
- Vi har gjennomført frokostmøter og andre seminarer med god respons. 60 deltakere på frokostmøte om cannabis og erfaringene fra USA og Canada, 120 deltakere (halvparten digitale) på frokostseminar om krisesenterrapporten.
- Vi hadde arrangement på Arendalsuken; gjennomført med ca. 60 deltakere
- Torsdagspåfyll: gjennomført noen samlinger: lobbykurs med påvirkningsarbeid, årshjul og planlegging, skriveverksted og medlemsrekruttering
- Ledernetttverk: gjennomført fire samlinger med god respons. Folk vil være med videre.
- Bruker og pårørende nettverk: i gang, stor interesse, men stort frafall rett i forkant av møtene.

Premissleverandør

Vår utadrettede virksomhet gjennom foredrag, møter, sosiale medier og mediearbeid har målrettet støttet opp om det politiske arbeidet. Actis har, sammen med medlemsorganisasjonene, deltatt aktivt og målrettet i samfunnsdebatten.

Vurdering av måloppnåelse:

- Sikret støtte til Actis på nivå med tidligere år – oppnådd for 2023 og for 2024. Vi har også fått treårig plan for tilskudd, inkludert 2025 og 2026.
- Bidratt med rådgivning overfor medlemsorganisasjonene, kurs i medietrening; praktisk medietrening for ledernetttverket,
- Bistått medlemsorganisasjonene i søknadsskriving og mediearbeid,
- Brukt sosiale medier, nyhetsbrev og nettsidene til Actis til å formidle aktivitet i medlemsorganisasjonene
- Jobbet målrettet med å nå ut med budskap, men vi ser etter muligheter for å utvikle kommunikasjonen vår. *Sekretariater vil legge frem forslag til ny kommunikasjonsstrategi til det nye styret etter kongress.*
- Bearbeidet budskap etter innspill fra bruker- og pårørendenetttverket og jobbet med å løfte flere brukere og pårørendestemmer

Organisatoriske mål

Actis har gjennom perioden jobbet for å styrke medlemsorganisasjonene og bidra til økt samarbeid. Vår rolle som kunnskapsformidler gjennom rapportskrivning og arrangør av seminarer og konferanser er en viktig del av dette. Etablering av

ledernetverket har også vært et viktig tiltak for å bygge sterkere fellesskap i paraplyen. Medlemsorganisasjonene er godt fornøyd med medlems servicen i våre årlige undersøkelser, men vi ser at en del av det sekretariatet tilbyr med fordel kan formidles enda bedre.

Vurdering av måloppnåelse

- Ledernetverk er etablert og gjennomført med fire samlinger i 2023. Deltakerne har vært svært fornøyde med tilbudet.
- Vi har arrangert flere torsdagspåfyll og lobbyseminar
- Vi har arrangert søknadsverksted både i 2022 og i 2023
- Alle i Actis-sekretariatet har fått tildelt kontaktorganisasjoner blant medlemsorganisasjonene for å forbedre kontakten og kommunikasjonen i møte med medlemsorganisasjonene.
- Månedlige møter med generalsekretærer/daglige ledere der aktuelle saker blir diskutert. Viktig med mulighet for digital deltakelse.
- Vært pådrivere for å forenkle rapportering og bedre tilskuddsordninger, spesielt for bruker og pårørendeorganisasjoner.